
Književna poročila

---

ki jo doživita dva dečka: Po naključju najdeta vhod v podzemeljsko kraljestvo, kjer bivajo pritlikavi ljudje, Čirimurci; eden postane njihov kralj, drugi vojvoda, in slednjič, po vojskovanju, prideta zopet na svet. — Povest ima lepe momente in originalne domisleke, a vkljub prijetni in ljubki snovi ni pisana s tisto gorkoto in pristrčnostjo, da bi ogrela in fascinirala. Ni temperameta, plastike in umetniške sile, ki bi prepričala mladega čitatelja, da bi se popolnoma zamislil in uživel v pravljico kraljestvo pisateljve fantazije, ki jo namesto solnca razsvetljuje moder kamen, in katere prebivalci smrti ne poznajo. S tem pa nikakor ne odrekam povesti znatne vrednosti tudi v vzgojnem zmislu že zbog njene antimilitaristične tendence, ki jo je pisatelj delcu podtaknil. C. Golar.

Dve knjigi o Bedřichu Smetani. Zdeněk Nejedlý: *Bedřich Smetana*. Ljubljana. 1924. Tiskovna zadruga. (Prevod iz češčine.)

Za proslavo 100letnice rojstva velikega češkega in svetovnega skladatelja smo dobili tudi mi Slovenci kratek oris njegovega življenja in delovanja. Prevod izpod anonimnega peresa je v lični opremi, s skladateljevo sliko in seznamom njegovih najvažnejših del izdala delavna Tiskovna zadruga. O vsebini knjige bi bilo odveč pisati, ime najvzornejšega češkega biografa zadostuje za spoznanje, da smo dobili s to knjigo temeljit in globoko zajet popis Smetanove življenske poti in njegovega dela. Jako zanimiv, poučen in točen je tudi uvodni sestavek o slovanski glasbi sploh. Prevod je gladek, moti pa očitno dejstvo, da ga ni priredil glasbenik ali glasbeno naobražen prevajalec, kakor bi bilo pričakovati po vsej pravici. Neinformiranega prevajalca izdaja v prvi vrsti nediferencirana in često napačna raba pojmov «godba» in «glasba», ki se v tem prevodu namdestujeta izmenoma v istem pomenu, kar pa ne odgovarja resničnemu značaju teh besed. Tako je napačno trditi, da je Smetana zložil «godbo» k «Prodani nevesti», kajti skladatelj zloži «glasbo», ki jo izvaja «godba» — v pomenu orkester. Iz poslednjega pa je tudi razvidno, da ne gre reči «godbena pesem» skladbi za klavir, ker klavir ni «godba», temveč instrument in se dá pesem za klavir nazvati kvečjemu «instrumentalna pesem». Prevajalec bi se pri potrebni pazljivosti kaj lahko izognil mnogoštevilnim takim in sličnim ter tudi slovničnim napakam, ki otežujejo razumevanje knjige. V ostalem pa bo knjižica prav dobrodošla vsakemu glasbeniku in laiku, posebno pa neredkim ljubiteljem Smetanove muze, ki bi se hoteli v domačem jeziku poučiti o delovanju in nehanju velikega skladatelja.

Druga jugoslovanska knjiga o Bedřichu Smetani je izšla pod naslovom Miloje Milojević: *Smetana, život i dela*, v založništvu S. B. Cvijanovića v Beogradu 1924.

Ta knjiga je kakor prejšnja izšla v spomin Smetanovega rojstva s približno isto, le malo obširnejšo vsebino. Temeljiti glasbenik je tu podal svojo individualno in že radi tega zanimivo razlago Smetanovega življenja in — v drugem delu — njegovih skladb, pri čemer mu dobro služijo pridejani notni primeri. Koncem knjige je seznam Smetanovih del in najvažnejših knjig o njem. Zanimivo je tretje poglavje, ki govori o Smetani in muzikalnih genijih Slovanstva. Oprema knjige je jako lepa; v okras ji je okoli dvajset lepo uspelih slik. Tudi ta knjiga zasluži uvaževanje naših glasbenih interesentov in dokazuje s prejšnjo vred, da smo se i mi Jugoslovani potrudili, da dostojno, po svojih močeh, proslavimo obletnico velikega slovanskega genija. L. M. Š.